Nr. 18. Sibiiu, Joi 12 Februarie 1881. *Anul XXIX.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și insertiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu în 11 Februarie.

Cam încet, dar tot mai multă lumină se revarsă și asupra posițiunei noastre politice. Ca sě fim bine înțeleși adaugem numai decât, că avem în vedere partea, care privesce atitudinea Românilor ungro-transilvani deadreptul.

În nrul 14 al foaiei noastre ne am permis a semnala publicului nostru cetitoriu interesarea, ce se simte între alegětorii Români din diverse părți ale Transilvaniei. Cu plăcere am vědut, că „Luminătoriul" ia notiță despre cele ce diceam cu acea ocasiune atât cât privesce pe Românii din Transilvania, cât și dorința noastră esprimată, de a urma astfeliu și Românii din părțile banatice și ungurene. Din apelul, ce ni s'a trimis dela Caransebeș și din îmbărbătările, ce le face „Luminătoriul" celor din partea locului, ni s'ar părè, că și frații nostri din Banat și Ungaria sûnt deciși, a se interesa mai mult de causa națională.

Astădi sûntem în posițiunea plăcută, de a face un pas înainte pe cărarea aceasta.

Înainte de toate premitem, că cele ce avem sě împărtěșim sûnt păreri de ale singuraticilor, cu care noi nu consimțim totdeauna și întru toate. Le împărtěșim după cum ni se împărtěșesc și nouě și unde vom afla cu cale ne vom da și noi părerile noastre.

Audim din diverse părți dela bărbați, cari se intereseazā și sûnt în posițiune, de a se interesa de afacerile politice, că se manifestează dorința de o conferență națională, pentru o ulterioară decisiune asupra atitudinei tuturor Românilor din Transilvania și Ungaria în merit și în formă.

Nimic mai corect decât aceasta. Pe lângă întrunirea unei atari conferențe am stăruit și stăruim de mult și așa și cu ocasiunea aceasta n'am dorì altceva, decât ca sě vedem dorința aceasta și realisată.

Timpul este scurt, prin urmare multe cumpăniri asupra întrunirei nu prea încap. Ni se dice din unele părți, că ar fi bine, ca conferența sě se întrunească în dilele cele dintâiu ale lunei lui Maiu. Aceasta cu gândul, că după unele socoteli dieta actuală abia se va termina pe la începutul lui Iunie. Va se dică, ar fi tocmai potrivită întrunirea nemijlocit înainte de alegeri.

Nu scim încât socoteala cu încheierea dietei este esactă. Aceasta atêrnă dela factori, cari nu cad în sfera calculilor nostri. Mai deunedile era vorba, că dieta Ungariei se va termina pe la mijlocul lui Aprile. Eventualitatea dară nu ar fi esclusă, că o conferență amênată pe luna lui Maiu sě fie *post festum*. De unde, după noi, ar urma, că conferența, dacă e sě-și aducă rodurile sale, ar trebuì sě nu treacă preste ultimele dile ale lui Martie.

Ne ar împăca înse încâtva în privința acestei diferențe de timp altă combinațiune

Se dice din partea mai multora, că delegații comitetelor electorale, cari sě se întrunească la conferență, sě fie aleși până în 31 Martie n. In chipul acesta, fiind învederată lipsa întrunirei în conferență, aceasta s'ar putè întrunì și mai curênd.

Dacă bărbații competenți vor avè în vedere și mijlocul acesta pentru eventualități, cari astădi nu se pot prevedè cu toată sigurătatea, cum am dis, lucrul ia altă față și am fi acoperiți și pentru casul, când dieta s'ar termina în mijlocul lui Aprilie.

Ar fi de dorit, ca comitetele electorale sě se gândească și sě se gândească foarte din vreme la cei ce vor sě'i trimită la conferență, ca sě fie bărbați dedicați causei naționale cu suflet și trup și sě se ferească de oamenii deprinși cu traficuri paticulare pe contul naționalității lor.

Bine ar fi, când s'ar constituì un comitet central, care se conducă și se priveghieze asupra procederei alegětotilor și în special care sě ficseze o programă-proiect, ca adûnarea sě aibă ceva gata, pe când se va întrunì, căci este lucru anevoios pentru o adunare, când nu are dinaintea sa ceva, bater în conture generale, și când trebuie sě se pună sě'și creeze și desbată programa ce vrea sě o ficseze.

Românii din Transilvania au comitetul lor central electoral și despre dênsul credem, că în sfera lui de activitate 'și va face detoria. Însě dacă e vorba de o acțiune comună a tuturor Românilor, cum s'a vorbit încă din toamnă, nu încape îndoială, că un comitet comun pentru toți Românii, este neapěrat de lipsă.

Fiindcă ne e vorba de programă, nu întârdiem a spune, că în anumite cercuri, din diverse locuri, se ventilează și punctele programei, care ar fi ca mai târdiu sě se constituie.

Eată ce aflăm și în privința aceasta. Ceea ce am dorit noi demult se pare că este aproape de realisare. Naționalitatea noastră din Ungaria și Transilvania, la o laltă, se pare că a ajuns la convingerea fericită de a se pronunța odată în totalitatea ei prin representanții sei. Aceasta o deducem din părerile ce se pronunță, că în programa, ce va avè a se statorì, se constitue un punct de capetenie: *acțiunea comună* a Românilor ardeleni, bănățeni și ungureni și cu acțiunea aceasta stă apoi în strinsă legătură alt punct: *constituirea unei partide naționale, independente de alte partide din patrie* și *solidară*.

Un astfeliu de punct, când s'ar primì în programa Românilor, ne ar asigura contra inriurințelor, cari și acum ca și de alte dăți s'ar putè ivì din partea guvernului actual, cât și din partea celor ce aspiră la guvern. Causa națională în astfeliu de condițiuni asigurată, n'ar putè fi tratată de nimenea ca o rîmă în unghiță. Bărbații nostri conducětori constituindu-se astfeliu își vor crea un teren, de pe care, între marginile legei, sě poată opera cu toată demnitatea: ca factor cu factori constituționali.

Spre a fi înse terenul din cestiune perfect trebuie sě aibă și spiritul vivificătoriu: marșruta principială. Bine ar fi, și credem, că Românii în impregiurările, în care ne aflăm, nu se vor apuca de lucruri, cari adi întrec puterile lor. Ei se vor ferì acum de a trece în programa lor pucte nediscutabile. Dualismul este faptă complinită. Nu ne mulțămesce. Dar chiemarea noastră nu este a'l discuta acum. Avem alte lucruri, cari după noi sûnt mai întețitoare și promit totodată și resultat practic. Intre lucrurile aceste după noi, și credem, că în privința aceasta nu sûntem isolați, ar fi asigurarea dreptului nostru ca naționalitate recunoscută în stat, dar nu numai suferită după cum este în realitate. Un loc însemnat ar putè lua așa dar în programa Românilor fiitoare opposițiunea față cu guvernul pentru reaua esecutare, am putè dice, pentru neesecutarea macrei legi privitoare la naționalități.

Am avè, fiindcă vorbim tot despre programa în spe, sě nu uităm și de scrupulii de drept constituțional ce'l au Transilvanenii nostri. Scim că punctul acesta a fost peatra scandelei la 1865 și la 1869 și de aceea merită toată considerațiunea.

Cât ne privesce, noi dela 1865 am dis, că intrarea în dieta Ungariei nu prejudecă aspirațiunile legale și istorice a le Transilvănenilor. Părerea aceasta a prins de atunci încoace răděcini între Românii din Transilvania și ori că s'ar primì între celelalte puncte ale programei, ori că s'ar primì ca resoluțiune din partea conferenței fiitoare, noue ne-ar fi tot atâta. Dar din considerantele atinse mai sus, ceva va trebuì sě se facă în direcțiunea aceasta, spre liniscirea celor ce se tem, că întrarea în dieta Ungariei ar avè urmări nefaste.

Cam astfeliu audim și astfeliu am crede și noi, că s'ar putè procede

FOIȚA.

Suvenir dela Biharea *)

Călětor! Oprește'ți mersul p'un minut și 'ngenunchează!
Ai călcat pe pămênt sacru gras de sânge de eroi...
Cari în patria ferice adormiți adûnc viseazā
Moartea țěrei lor iubite și 'nviere'i de apoi...

Mergi apoi! vestesce lumei, ce mărire zace-aice
Dată veacurilor pradă aședată în ruini;
Și de-a fi ca sě re'nvie vre odată ca fenice,
Rěsări-vor ear eroii, ca și 'n raiu frumoșii crini.

Dar' c'o lacrimă pioasă stêmpěră asta țěrênă
Ce stă gata sě dea flăcări de focul ce e sub ea:
Foc de inime voinice ce-au format oaste română
Și cu fie-care 'n groapă a cădut câte o stea.

Unde hora bărbăției rěsuna odată dulce
Și vulturul și stindardul fluturau voioși în vênt:
Învělit'a polomida morminte fără de cruce...
Și 'mparte fiori de ghiață a bufoiței tragic cânt!

Asta'i soartea țěrei care are'n frunte'un laș principe:
Se surpă din temelie ce-a zidit cândva voinici:
Sboară peatră de pe peatră și cetatea se risipe
Cu rușine... par' c'acolo mor eroii copii mici!

Când cădurăți străvechi forțe, cădu țeara 'n ruini triste;
D'atunci plouě și tot ninge... suflă crudul uragan...
Rěmășița voastră 'n lume nu mai poate sě esiste;
Peste capul ei planează arma cruntului dușman!..

Dară adi venirea-adoua din veci fire-ar hotărîtă,
Nu v'ați mai cunoasce cuibul, nici sângele 'n strănepoți:
Ați găsì o țeară 'n umbră de blăsteme plămădită..
Lanțuri grele... cătuși groase... frângênd oase de heloți...

Limba voastră 'n esilare pe pămêntul nimicirei
Plângênd perderea iubirei chiar a scump fiului seu.
O! Dormiți mai bine 'n pace!.. Dar rugați domnul mărirei,
Sě cotrupe odată iadul ce-al vost gen munceste rěu!

. . . .

Und' ești tu, o triste geniu, al acestor monuminte?
Tu ce vedi în adêncimea seculilor venitori,
Dacă scii, spune'mi misteriul acestor ruine sfinte:
Pot spera, c'asta pustie va mai fi un raiu cu flori?..

Dar' de ce'mi răcesce gura! Ah! Tu nu'mi vei trăda mie
Minunile celui mare... lucrul tainic și divin...
Adio! Scene vorbitoare de-o grozavă tragedie!
Merg, sě țin lumei povestea împěratului Destin!

Pe ruinele Biharei 1878. *Iason Biano.*

*) Aceasta poesie a creat-o, de jure, o narațiune, ori mai bine dis, o poveste a lui George Chirilă, despre „Pruncul munților." Această poveste prima oară am audit-o dela G. Chirilă în a. 1878 când mobilisația „bosniacă" ne ținea în cetatea Orădii-mari. În această poveste m'a suprins foarte un pasagiu și adecă — povestesce Chirilă —: „Pe când trăia „Pruncul codrilor" nici Românul nu purta frică de cămeșia sa, etc. Și mai departe: „Atunci trăia un craiu, ce domnia pe munți și plaiu; el avea o fată frumoasă, ca lumina dorilor, dar avea și dușmani câtă frundă și earbă, cari cercau sě'i fure fata... etc. Și când craiul a fost năvălit de Tatari, Pruncul „codrilor" înpreună cu ortacii sei, s'a băgat la craiul slugă ca sě'i ajute, căci era viteaz și se lupta și cu smei. Dar când era lupta mai mare, craiul, pe ascuns, a vêndut pretenii sei, 'i-a dat pe mâna Tatarilor, cari 'i-au omorît... etc. etc... Așa dicea moșul, că aceste s'au întêmplat la cetatea Biharea."

la realisarea speratei conferenţe şi la compunerea unei programe naţionale.

Se înţelege de sine, că intrând Românii odată în acţiune şi în parlament, nu s'ar esclude dela celelalte întrebări, cari privesc preste tot libertatea constituţională. Ba noi ţinem, că ar fi datorinţa unei naţionalităţi, care de seculi însetează după libertate, sĕ participe activ la toate cestiunile, cari privesc asigurarea libertăţilor constituţionale.

Revista politică.

Sibiiu, în 11 Februarie.

Oficioasele cântă, oficiosele şi descântă. Era rĕu în Bosnia şi Erţegovina ḑicea „P. Ll." mai nainte cu vre-o câteva ḑile prin rostul unui corespondent din Seraievo. Astăḑi ne vine alt nr. din acelaşi „P. Ll.", prin care dă cu tingiuială preste cele scrise mai nainte şi ḑice, că cele arĕtate de corespondentul prim sûnt esagerate. Un articul de fond tot în aceiaşi foaie revarsă lumină asupra retăcirei ca şi comandate a coresp. dela Seraievo. Trebuia oficiosului un pretecst, ca sĕ poată vorbì mai negenat de anecsarea celor două provincii.

Părinţii nenorocitului Meeting-monstru din Roma caută sĕ se mângăie pentru fiascul suferit, publicând epistola următoare, scrisă de bĕtrânul Garibaldi: „Iubitul meu Cavalotti! Vĕ rog a ceti următoarele rênduri fraţilor mei din comiţiul italian din Roma. Că eu sûnt un compositum de bun şi rĕu, ca mulţi alţii, aceasta o sciu compatrioţii mei, eu sûnt însĕ obicînuit a spune adevĕrul şi a'l mărturişì în tot modul; de aceea sûnt republican, un inimic al despotismului şi al amăgirei, cari stăpânesc lumea deşì ea se tot laudă cu libertatea şi civilisaţiunea. Motivul acestei întruniri a representanţilor întregei democraţii italiene este câştigarea sufragiului universal, un drept neprescriptibil al popoarelor libere, prin care se deleagă pentru guvernarea naţiunei adevĕraţii representanţi, ear' nu câţi-va privilegiaţi. Cei cari se găsesc la cârma statului sĕ ia aminte următoarele: agitaţiunea democratică nu numai că nu va continua, ci va devenì mai pretensioasă, dacă justele ei pretensiuni nu se vor realisa imediat. O salutare cordială către democraţia italiană. G. Garibaldi".

Foile austriace urmăresc cu atenţiune tot ce fac Italienii şi cu atât mai mult observă paşii şi cântăresc vorbele pronunţate de Garibaldi.

În urma ultimelor sciri sosite din Atena, cercurile guvernamentale din Londra au puţină speranţă într'o pacifică soluţiune a cestiunii grecesci. Grecia nu renunţă de loc la Ianina şi guvernul din Atena a făcut cunoscut ambasadorului englez de acolo, că organisarea armatei grece este ca şi terminată şi într'o lună de ḑile va fi gata de plecare. Dacă până atunci Turcia nu va ceda Greciei teritoriele promise în conferenţa din Berlin, Grecia le va ocupa cu forţa. La Atena se consideră, că în acest cas flota otomană va ataca Syra, Patras, Nauplia şi Pireul; însĕ Grecii au înzestrat aceste porturi cu torpile şi afară de aceasta speră, că puterile, cari au garantat independenţa Greciei, vor intervenì spre a apĕra cel puţin Pireul în contra unui eventual atac din partea flotei turcesci. Englitera va sprigini de sigur acest apel.

La Stambul lucrurile au de asemenea o fisionomie puţin pacifică. Pe de o parte când unul, când altul dintre ambasadori desbate cestiunea cu diplomaţii Porţii, avênd de scop a convinge pe Turci despre necesitatea unor concesiuni mai mari către Grecia, pe de altă parte se iau necontenit diferite dispoşiţiuni militare şi se fac pregătiri de resboiu, cari dau situaţiunei un aspesct foarte întunecos. Pe fie care ḑi se fac numiri şi înăintări de comandanţi şi oficeri. Mulţi oficeri în retragere sau în disponibilitate cer a fi rechemaţi în armata activă. Ministeriul de resboiu a decretat o consemnare a cailor din tot imperiul şi guvernatorii de provincii au primit ordinul sĕ cumpere caii necesari pentru resboiu.

D. Parnell este astăḑi eroul ḑilei în Paris, unde agitatorul irlandez este bine primit de toţi corifeii partidei radicale. Despre misiunea şi scopurile lui Parnell o foaie irlandeză scrie următoarele: „D. Parnell a fost în cursul sĕptĕmânei ocupat pe continent cu afacerile finanţiare ale ligei agrarie şi împregiurarea, că nu 'şi a petrecut tot timpul la Paris, este a se atribuì unui avis amical, că la cas de nevoe nu se poate conta pe guvernul francez. Dnii Parnell, Egan, Dillon, Biggar şi alţii au sosit la Paris împreună şi după oare-cari conferenţe între dênşii, cei mai mulţi se vor întoarce la Londra, spre a participa la desbatere din camera comunelor asupra bilului irlandez.

Dreptul istoric al Românilor din Ungaria.

(Urmarea 10.)

Regele Sigismund murì însĕ în 9 Decemvrie 1437, şi prin urmare nu sĕvêrşì împăcarea, aflându-se afară din ţeară; şi deoarece cele trei naţiuni unite, cari în 2 Fevr. 1438 reînnoiră uniunea lor, aveau puţină aplecare a împlinì punctaţiunile convenţiei, se încinse lupta amarnică din nou, până ce în sfârşit după lupte sângeroase şi pustiiri mari ţeranii resculaţi au fost îmbrânciţi. Frica de o rĕscoală nouă va fi efectuit, că ţeranii au mântuit vechile libertăţi cel puţin pentru un timp oare care.

Decursul luptei tocmai descrise ne arată lămurit tendenţa precumpenitoare a celor trei naţiuni ale Transilvaniei, a-'şi subjuga pe Valachi chiar şi cu forţa armelor, ba a i-robì, şi Valachii întru adevĕr au trebuit sĕ fie deja binişor muiaţi, de vreme ce în decursul pertractărilor nu 'şi mai aduceau aminte de vechile lor drepturi politice şi cu deosebire de representanţa lor la diete — după chipul dietei din a. 1291 — de vreme ce ei nu mai pretindeau pămênturi, ci căutau numai a-'şi mântuì putinţa de a locuì în ţeară după vechiul drept valachic obicînuit.

Despre desvoltarea următoare a raporturilor interne din Transilvania de asemenea sûntem prea puţin informaţi, pentru a putè urmărì în amenunte situaţia şi desvoltarea ei ulterioară; avem însĕ documente destule aproape din toate comitatele Transilvaniei, că Valachii au susţinut până în veacul XVII cnezii lor [49]) şi prin urmare şi propriile lor aşeḑăminte sătesci. Pentru raporturile Valachilor locuitori pe moşii private şi bisericesci va fi fost hotăritoare convenţia sus pomenită dintre ţerani şi nobilime, cu acea observare, că în satele valachice cnezul, avênd privilegiul a nu plătì dajdie (quinquagesima) [50]), era jude [51]). De asemenea şi cnezii satelor aparţiitoare castelurilor regale aveau a plătì numai dăjdii puţine [52]); ţeranii înşişi plătiau sau o dajdie mică în bani sau *quinquagesima* dela oile lor sau dela celelalte vite [53]). *Quinquagesima*, precum s'a observat deja, a fost un modru anumit valachic de a plătì dăjdiile [54]), care precum se pare a fost înlocuit numai în unele casuri de plătirea obicînuită a dajdiilor [55]).

(Va urma).

[49]) Kemeny, Knesen u. Kenesiate, Mgz. Sieb. II. 327. 1447.... volumus ut domini et nobiles huius modi jobagionum, sicut praefertur furtive recessorum, per se, aut eorum (a nobilimei) Vilici seu Kenezii tertio se super eo, quod tales jobagiones . . . furtive recessissent, juramentum praestare debeant . . . a 1466 . . . Dicitur nobis in persona Antonii de Bethlen, quomodo... Stephanus de Herderfálja, officiolatu Castellanatus Bistriciensis eotum fungens... Joannem Kenez cum fratre suo ac alios decem jobagiones eiusdem exponentis captivari ad dictum castrum Bistriciense deduci... fecisset... ibidem p. 328, 1475. Lazarus Kenezius et jobagio in Harina Nicolai Farkas (lângă Bistriţa)... a. 1486.... dicitur nobis in persona egregii domini Georgii de Bethlen quomodo superiori anno quidam Nicolaus, Kenezi jobagio suus de possessione Szent-Marton, bonis utputa ipsius exponentis non habita prius licentia neque suo justo terragio deposito... ad Kecset se transtulisset... a. 1506... praesentibus... Alberto Kenezio et Paulo Nagotha Francisci Apafi de Apangyfalu jobagiones... a. 1517... Joannem Dan villicum seu Kenezium paganum et Michaelem Porta jobbagiones dictorum Dominorum (Apafi şi Bethlen)... ibidem. p. 327. 1531. Moysu Kenezius et jobagio Sigmundi in Malomviz — consortis Sigsmundi de Karoly Opra Kenezius et jobagio ... ibidem p. 328. 1564. Juan Mikle Kenezius, jobagio egregii Nicolai Forso. (Alb. Com.)... a. 1568... Opra Rekitta Kenezio Christophori et Laurentii Tomosi in Kövesd... Sorban Brine Kenezio Valentini Morgondai... egregiorum jobagiones.. ibidem 327. 1573... Providus Thomas Kenezius et jobagio Ladislai Zeyk in Zeykfalva Dayn Lopsonia Kenezius et jobagio Casparis Barcsay in Denk (Hunyad) ibidem p. 329. a. 1578. Paska Kenez Nicolai Farkas de Harina jobagione... a. 1580. Providis et circumspectis Andreas Kenez Petri Capitán in Piski... Bagyul Kenezio Marci Barca in Danksor, Nestor Kenezio Kápási in eadem Képas commorantibus, praefatorum egregiorum (Nobilium) jobagiones... a. 1590... Providis Juon Buinak, Radul Hete, Keneziis Francisci Szasz in Ujfalu... a. 1593. Simone Kenet Kenezio, possessionis Joannis Forro de Haporton in eadem Háporton, Mathia Fiat Kenezio possessionis Generosae dominae Elisabethae Perugeszi relictae in Szilvas jobagionibus... a. 1597... Praesentibus Joane Vereos Kenezio Stephani Thor ckai in Oláh Lona, Petro Darabant Kenezio Petri Bathori in Mintszenth, Nicolao Zaz Kenezio Pauli Gerendi in Kösepsö Füged, Simone Kerekes Kenezio subdito Casparis Cornis in Kok egregiorum Nobilium Jobagionibus...

[50]) Kemeny, Knesen u. Kenesiate, Mgz. Sieb. IV. 1846. II. 311. 1548, în puterea unei legi dela Turda s'a hotărît: item in singulis possessionibus unus tamen Kenezius relinquatur (în urma eredităţii cneziatului numĕrul cnezilor ereditari a trebuit sĕ crească), qui a solutione quinquagesimae liber sit, connumerati tamen juxta morem observatum, unum caseum et unam manicam, vulgo Jiszák (adecă un sac) dare debet. De asemenea se află în raportul comisarilor regali Pavel Bornemisza şi Georg Wernherr către regele Ferdinand I. din a. 1552, despre veniturile camerale şi moşiile ardelenesci, următorul pasagiu: Item Kenezii seu Libertini non solvunt quinquagesimam, sed unum Zsák et unum caseum.

[51]) Kemeny, Knesen u. Kenesiate, Mgz. Sieb. 1846. II. 311. 1543. Item decretum est, quod coloni habentes res trium florenarum dicentur, qui ver non habent tantum, non dicentur, sed per Judicem vel Kenezium deposito juramento, liberentur ... item a. 1552. Modus dicandi is observetur: Coloni res sex florenorum habentes, demptis tamen vineis, segetibus, vestibus, lectisterniis, et armis bellicis dicentur. Porro, quoscumque Judex, vel Kenezius juramento suo liberare voluerit, secundum antiquam regni consvetudinem habeat potestatem liberandi.

[52]) ibidem II. 308. Dăjdiile cnezilor valachici în teritoriul castelului regal Ciceu (în comit. Solnocului int) s'au statorit în a. 1552 de către comisarii regali în chipul următoriu: Item Kenezii de possessionibus aliquibus dabant pro anno lodices decem et septem (17 ţoale). Similiter aliqui Kenezii, de aliquibus possessionibus, excepta possessione Lápos, et pertinentiis ejus, damulam unam ad novum officialium. Similiter aliqui Kenezii, exceptis pertinentis Lápos, dabant similiter nisum unum.

[53]) ibidem II. 316. Cu acelaşi prilegiu s'au statorit şi dăjdiile Valachilor de rând ai teritoriului de la Castelul Ciceu în chipul următoriu: Item circa festum.. S. Georgii habentur inter Valachos ovium quinquagesima, item redemptio pecorum et apum. Item Valachi, exceptis possessionibus Ilosva, Felsevdzewch, Honda, Gékénes, Péterháza dabant dicam secundum sortem levam, aliqui denarios 50, aliqui denarios 25. Item in possessionibus Lápos, et pertinentiis e eodem tempore dabant singuli secundum sortem suam denarios 16, alii vero 8, meliori tempore proventus istorum faciebant florenos 100. Ita circa festum nativitatis Mariae in aliquibus possessionibus... valachalibus dantur porci cespitales, et apes, ita tamen, qui habent porcos unius anni, si habuerint 10, ex 10 teneutur dare porcum unum; ex 50, vel 100, vel 30, vel infra, similiter dabunt porcum unum, infra 10 vero non tenentur porcum dare, sed pecunias redemptionales de singulis porcis denarios duos. Ex porcis vero, qui unum annum non habent, etiam si fuerint 100, nihil solvunt. Valachi similiter faciunt de apibus. Item habet Majestas Regia silvas glandiferas multas in ipsis pertinentiis, quae vix ad sextum annum produnt glandes, si quando tamen fertiles erunt, de porcis in illis silvis saginatis habebit proventum de numero porcorum, et fertilitate glandium, coloni tamen in pertinentiis arcis Chycho non tenentur de suis porcis solvere.... De censu S. Martini anni 1552 percepti sunt floreni 925, de censu S. Georgii e medio Valachorum percepti sunt floreni 143, de dica regia percepti sunt floreni 648.

[54]) Fejér. IV. 2. 384. 1256... regalium proventuum ex parte Siculorum et Olacorum in pecudibus, pecoribus, animalibus quibuslibet... ibidem. IV. 3. 133... ac pecudum et pecorum provenientibus ab Olachis et Siculis .. ibidem X. 2. 510. 1397. in quinquagesima ovium et aliarum rerum minutarum et ponderum de partibus Transilvanis et a bobus tempore coronationis a Siculis dari debendis.. Alberti R. Decr. 1439. Art. 7. Lucrum Camerae in Regno Ungariae, Quinquagesimam in partibus Transylvanie, ac Mardurinas in regno Sclavoniae exigi consuetas more alias ab antiquo consueto, exigi faciemus, reducentes ad statum, tempore praefati quondam domini Ludovici Regis observatum.

[55]) Kovachich, Vestigia 261. Statutum 1446, Decr. 1559. a. 12. §. 7., Decr. 1557. a. 3. §. 9. etc. *Dica* se cerea şi se scotea din când în când de la Valachi, Ruteni şi Sêrbi, în urma cheltuelilor mai mari de rĕsboiu.

Corespondenţă secretă găsită în Cabul în afacerea Afghanistanului.

(1 Urmare).

Scrisoarea generalului Stolietof către ministrul estern afgan cu data de 21 Septemvre 1878.

Generalul Stolietof părăsise Cabul cu puţine ḑile după trimiterea epistolei precedente, lăsând pe colonelul Rozgonof şi misiunea rusă în urma sa. Mesagerul special, care purta scrisoarea vice-regelui Indiei cu data de 14 August ajunse în Cabul la 10 Septemvre şi fu primit cu rĕceală de către Sher-Ali. Creḑêndu-se că acest din urmă întârḑia cu scop a rĕspunde vice-regelui, misiunea engleză, fără sĕ mai aştepte mult timp permisiunea oficială a Emirului, pătrunse în teritoriul afgan la 21 Septemvre şi fu reîntoarsă de către funcţionarii locali afgani. Pe când se petreceau toate aceste generalul Stolietof sosì în Samarcanda la 12 Septemvre şi adresà ministrului afacerilor străine (Wazir-Schah-Muhammud-Khan) următoarele scrisori cu data de 21 Septemvre şi 8 Octomvre 1878:

„Mulţămită Cerului am ajuns bine în Tachkent şi presentai la timp respectele mele vice-regelui. Mĕ silesc ḑi şi noapte sĕ ating scopul nostru, şi sper că voiu reuşì. Plec aḑi sĕ vĕd pe Impĕratul, în scopul de a iniţia în persoană pe M. S. despre afacerile noastre. Cu ajutorul lui Dḑeu, tot ce va fi de trebuinţă se va face. Sper că aceia, cari vor sĕ intre în Cabul din partea despre Est vor găsì poarta închisă şi facă cerul, ca atunci ei sĕ se înspăimênte. Sper că veţi arĕta respectele mele A. S. Emirului. Urez ca Dḑeu sĕ'i dăruiască o viaţă lungă şi sĕ'i mărească bogăţia! Rĕmâi sănĕtos şi fii sigur, că protecţiunea divină va pune la cale afacerile noastre!"

Scrisoarea din 8 Octomvre.

„Înainte de toate sper, că veţi avè bunĕtatea, a esprima respectele mele Emirului. Urez ca D-ḑeu sĕ'i dăruiască o viaţă lungă şi sĕ'i mărească bogăţia Îmi voiu aduce aminte tot deauna despre ospitalitatea Sa regală. Mĕ ocup ḑi şi noapte despre afacerile noastre şi mulţămesc lui Dumneḑeu, că lucrările noastre n'au fost fără resultat. Marele împĕrat este cu adevĕrat amic al Emirului şi al Afghanistanului şi că M. S. va face tot ce va crede de folos. Neapĕrat că n'aţi uitat ceea-ce v'am spus, că afacerile regatelor sûnt în tocmai ca o ţeară, care are mulţi munţi, văi şi rîuri. Acela care se află pe un munte înalt poate prea bine sĕ vaḑă lucrurile. Prin puterea şi ordinul lui D-ḑeu nu este nici un imperiu egal aceluia al marelui nostru împĕrat. Sĕ'i dăruiască D-ḑeu o viaţă lungă! Prin urmare, tot ceea-ce vĕ sfătuesce guvernul nostru, trebue sĕ'l ascultaţi. Vĕ spun un adever ḑicêndu-vĕ, că guvernul nostru este tot atât de cu minte ca un şerpe şi tot atât de inofensiv ca un porumbel. Sûnt multe lucruri pe cari d-voastră nu le puteţi înţelege, dar guvernul nostru le înţelege pe toate. Se întêmplă adesea, că un lucru, care la început pare neplăcut, în urmă sĕ fie considerat ca o binefacere. Acum bunul meu amic îţi fac cunoscut, că inamicul faimoasei voastre religiuni doresce sĕ facă pace cu voi prin mijlocitorul Sultanului Turciei. Veţi trebuì dar sĕ recurgeţi la fraţii vostri, cari locuesc partea de dincolo de rîu. Dacă D-ḑeu i va anima şi va pune sabia luptei în mânile lor, atunci urmaţi înainte în numele lui D-ḑeu: ear' dacă nu, veţi fi ca un şerpe; faceţi pe faţă pacea şi preparaţi-vĕ în secret pentru resboiu; şi când D-ḑeu vĕ va da ordinul, declaraţi'l. Ar fi bine, când trimisul inimicului vostru va voì sĕ între în ţeară, sĕ trimiteţi un emisar abil, care sĕ poseadă limba unui şerpe şi sĕ fie isteţ pentru ca sĕ poată, prin cuvinte dulci, sĕ ameţească spiritul inimicului şi sĕ'l facă sĕ renunţe la ideea de a lupta contra voastră. Bunul meu amic, vĕ las subt protecţiunea lui D-ḑeu. Facă-se ca D-ḑeu sĕ fie protectorul regatului Emirului şi ca inimicii vostrii sĕ peară. Amin.

Scrie'mi în curênd şi trimite scrisoarea în Capitală. Scrie te rog cu litere arabe pentru ca sĕ pot cetì scrisoarea d-tale.“ (Va urma.)

Varietăţi.

* (Principele Rudolf) în călĕtoria spre Orient în 18 Februarie a ajuns în Alecsandria şi tot în aceeaşi ḑi era sĕ plece către Cairo.

* (Balul „Calicot“) arangiat de doamnele române în favorul unei fiitoare scoale de fetiţe române superioară, care avu loc Luni seara a avut succes strălucit. Un public ales şi numeros a onorat balul în mijlocul cărui s'au putut vedè dintre somitaţi: Escel. Sa metropolitul Miron Romanul, P. archimandrit şi vicariu Popea, dl superintendent Dr. Teutsch şi alţi fruntaşi eclesiatici de confesiunile din Sibiiu; Escel. Sa comandantul V. M C. de Bauer şi ceealaltă parte a generalităţii precum şi coloneli şi alţi numeroşi oficieri; funcţionari publici de stat şi municipali.

Alegerea toaletelor „calicoase“ o putem numì fericită şi am dorì, ca nu numai la ocasiuni rari, cum e un bal odată într'un an, dar şi la alte ocasiuni doamnele sĕ caute a împreuna simplitatea cu graţiositatea şi viceversa.

Petrecerea a fost inimată şi într'o sală decorată cu gust, iluminată frumos, pe lângă musică plăcută, nici că se poate altfeliu. Înainte de pausă s'a esecutat „căluşeriul“. După pausă s'au început jocurile cu o sprintenă „Abruḑană“, botezată în programă, „Hăţegană.“ Dispoşiţiunea jucătorilor a dovedit şi de astădată, că numele nu face. Venitul brut, auḑim că a fost cam 500 fl.

* (Himen) Domnul Ioan G. Oniţiu şi dl. Ioan şi D-na Emilia Perşoiu fac cunoscut căsătoria fiilor sei Ioan Oniţiu cu d-ra Sofia Perşoiu a căror cununie se va celebra Dumineca la 15/27 Februarie a. c. la 4 oare p. m. în biserica gr. or. din cetatea Braşovului.

* A seară a fost în sala teatrului cetăţii concertul dlui Dima. Ne pare reu, că n'am fost în posiţiune, de a publica şi noi programa concertului. În nrul viitoriu vom raporta mai pe larg.

* *(Însciinţare.)* „Reuniunea română de cântări din Sibiiu“ va arangia Dumineca în 15/27 Februarie primul seu concert ordinar pentru acest an, în localităţile „reuniunei germâne de cântări şi musică“. (Pămêntul mic, Nr. 1.)

Subsemnatul comitet îşi implinesce o plăcută datorinţă atrăgênd atenţiunea onor. public asupra acestui concert, pentru care dl *George Dima*, dela conservatoriul din Lipsca, profesor de musică în Braşov, un eminent cântăreţ, a binevoit a oferì concursul seu.

La acest concert se va esecuta următorul program:

1. *Gondoleta*, poesie de V. Alecsandri, arangiată pentru chor de A. Flechtenmacher.

2. *Le reveil du lion*, p. piano à 4 mains, de Contzky.

3. a) *La o tineră fată*, romanţă, arangiată pentru chor de A. Flechtenmacher.

b) *Marş ostăşesc*, arangiat pentru chor de A. Flechtenmacher.

4. a) *Nuor de vijelie*, de W. Humpe solo de oaspele dl George Dima.

b) *Cei doi grenadiri*, de R. Schumann solo de oaspele dl George Dima.

5. *Alintat şi legănat*, vals de Iosef Gyra, esecutat de chor.

6) *Arie* din oratoriul „Paulus“, de F. Mendelssohn-Bartholdy, cântată de dl George Dima.

7. *Creaţiunea*, oratoriu de I. Haydn, partea a III-a (Adam: dl George Dima)

Începutul la 7 oare seara.

Biletele se vor estrada Sâmbătă în 14/26 Februarie şi Dumineca în 15/27 Februarie a. c. dela 3—5 oare după prânḑ, în cancelaria „Asociaţiunei transilvane“, strada Cisnădiei Nr. 7.

Sibiiu în 11/23 Februarie 1881.

Comitetul.

* (Alegerile pentru camera comercială şi industrială) în Braşov s'a făcut Sâmbătă 19 Febr. în sala municipalităţii din loc. Preşedintele comisiunei electorale a fost dl I. Safrano şi secretariu Dr. W. Zell. Din 310 comercianţi-alegĕtori au votat numai 141 şi din 1215 industriaşi-alegĕtori s'au presentat la alegere chiar numai 85. Indiferentismul pentru afacerile publice este dar, *ut figura docet*, o boală generală. Toţi candidaţii propuşi au fost aleşi şi adecă: Din partea comercianţilor: 1. Aronzon Löbel. 2. Ciurcu N. T. 3. Duşoiu Ioan. 4. Fabriţius Carol. 5. Günther Eduard. 6. Hesshaimer Adolf. 7. Kamner Eduard. 8. Lazar Gerö. 9. Manole Diamandi. 10. Nicolau Const. 11. Perşoiu I. 12. Popovici I. T. 13. Safrano I. A. 14. Schmidt Carl. 15. Gmeiner Iulius. 16. Vasady Iosef. Din partea meseriaşilor s'au ales: 1. Josef Dück, argăs. 2. J. Teutsch, constr. de maşini. 3. Gottlieb Schlandt, argăs. 4. H. Gött, tipograf. 5. Mich. Flescher, macelar 6. I. Gorgias, boboar. 7. Dietrich, compactor. 8. Mich. Korodi cismariu. 9. Szele J. curelariu. 10. Jozsa F. 11. Stinghe Iuon, macelariu. 12. Popovici Vas., templariu. 13. A. Günther, boboar. 14. Martin Lang, postovariu. 15. Reiner, curelariu. 16. Barta István croitoriu.

* (Recrutarea) în comitatul Hunedoarei se va începe cu 15 Martie nou.

* (Bal.) Corpul didactic din Săcele arangiază pe Sâmbătă, 14/26 Februarie a. c., în hotelul *„La soare“* un bal. Acestui bal i va premerge o representaţiune teatrală din piesele: Paraclisierul, Herşescu Bocceagiul şi Vlăduţul mamei. Preţul întrării la producţiunea teatrală: Locul I-iu 1fl. de persoană; locul al II-lea 70 cr. şi locul al III-lea 50 cr. copíii 20 cr. Preţul întrării la bal de persoană 40 cr. Venitul curat este destinat în folosul înfiinţăndei scoale de ţĕsut în Săcele. Începutul la 7 oare seara.

* (Populaţia) în pretura Ibaşfalĕului în cei din urmă 10 ani a scăḑut cu 8 mii suflete.

* (Reuniunea agrară) pentru Comitatul Zala în 1, 2 şi 3 Maiu a. c. va arangia în Zala-Egerszek o esposiţie de maşin'e, pluguri şi alte unelte agronomice. Planul esposiţiei acesteia se află spre vedere în biroul camerei comerciale din Braşov.

* (Scoală de fetiţe în Orăştie.) Ministrul de culte şi instrucţie publică reg. ung. a ordonat înfiinţarea unei scoale de stat pentru fetiţe în Orăştie.

* (A trăsnit) subt tunete şi fulgere în Deva în 12 şi 13 Februarie.

* (Versatul) după cum ne spun foile a erupt şi în Viena unde grasează teribil.

* (În librăria d-lui Cieslar din Graz) se află de vênḑare un nou tablou colorat, representând: *„Luarea unui drapel turcesc de către Roşiorii români în faţa Plevnei.“* Acest tablou prea frumos, esecutat în vii colori este de 50 centimetri înalt şi de 71 centimetri lat costă 8 fl. v. a. fără ramă, ear cu ramă 13 fl. v. a. Cumpĕrătorii opului „Resbelul oriental“ primesc acest tablou cu preţ mai redus. — Recomêndăm acest frumos tablou tuturor amătorilor.

* Într'o espediţiune armata lui Napoleon I. isprăvise cu totul provisiunele alimentare, ast-fel că însuşi Bonaparte fu silit sĕ rabde foame.

Într'o ḑi eşind afară din lagăr, la o mică distanţă, vĕḑu un soldat ce şedea lângă foc. Se apropie de el întrebându-l:

— Ce faci husarule?

— Coc doi cartofi, ca sĕ 'mi astêmpĕr foamea, Sire; singuri cari îmi mai rĕmân, şi sculându-se repede pune mâna la cocardă.

— Vinde-mi şi mie unul, i ḑise Napoleon.

— Nu vênd, Sire; dar dacă veţi binevoi i voi împărţi cu voi.

— Bine, primesc.

— Dar cu condiţiune.

— O condiţiune!... şi care?

— Când veti fi la Paris, imi veţi da un prânḑ.

— Fie; respunse Napoleon, fără a se gândi, de cât a şedè jos spre a mânca cartoful din care esala un miros delicios, escitând şi mai mult fomea împĕrătească.

Reîntorşi la Paris, imperatul dete oficerilor sĕi un prânḑ măreţ; dar husarul fu uitat.

Cu toate aceste el se presentă la palatul imperial şi abia, cu multă greutate, putu pătrunde până la Bonaparte, căruia i reamintì de prânḑul ce'i datora.

Napoleon ordonà sĕ'i puie şi lui un serviţiu, lângă ale celor-l-alţi lachei.

Mulţumesc, Sire, rĕspunse soldatul; un husar nu este un lacheu.

— Atunci aduceţi'i acì un serviciu strigà Napoleon.

Mulţemesc, Sire, respunse din nou husarul; un soldat nu poate mânca la masa imperială.

Napoleon înţelese şi 'i ḑise: Ei bine, şeḑi jos, locotenente.

Ura! trăiească Bonaparte! strigà husarul alergând afară plin de bucurie.

(*Dem.*)

* (Profesorul Billroth) renumitul operator dela clinica din Viena a făcut ḑilele trecute o operaţiune sensaţională şi unică în feliul ei, la stomacul unei femei, care suferia de rac. Pântecele acestei sermane femei fù spintecat şi din stomacul ei fù delăturată (taiată) toată partea infectată de rac, după care operaţiune gravă s'a cusut pântecele paţientei „N. fr. Presse“ ne spune, că paţienta se află din ḑi în ḑi mai bine, ast-feliu că acuma se poate ḑice, că a scăpat de pericol. Cusătura dela pântece s'a vindecat, şi abia se mai cunoasce locul ei, asemenea şi rana dela stomac trebue că s'a închis bine. Mistuirea devine tot mai bună, şi stomacul primesce nutrimentul atât cu privire la cuantitate, cât şi la cualitate tot mai bine. Pacientei i se dă cafea, supă, vin, lapte, ouĕ, precum pismete, carne (pui fript) s. a. Ceea ce Billroth accentuează în deosebi este, că cu toate că pacientei i lipsesce acuma o parte din stomac totuşi i-a revenit un bun apetit şi că ceea ce mâncă se mistuesce foarte regulat. Se asteaptă dară, că îndată, ce norocoasa femee va căpeta mai multă putere va putè părăsì în puţine ḑile patul.

* (Din statistica listelor civile europene.) Salare dilnice primesc: imperatul rusesc 100,000 mărci, sultanul 73,000, împĕratul Austriei 40,000, împĕratul Germaniei 25,600 regina Angliei 25,207 şi regele Belgiei 6,472 de mărci.

* (Ruşii în Englitera şi arestarea lui Gladstone). Un eveniment aproape de necreḑut, ḑice „Telegr“ din Bucureşti, s'a petrecut mai ḑilele trecute în insula Skye în Scotia, cea mai mare din insulile Ebride. Într'una din duminecile trecute dimineaţa, într'o mănăstire din această insulă, un preot anunţă, că Ruşii năvăliră în Anglia şi că nu este timp de perdut pentru a se prepara toţi a apĕra locuinţele lor contra bandelor de casaci, care înaintează spre Scotia, că ţeara fu predată inimicului prin trădare şi că regina a dat ordine, ca sĕ se aresteze imediat d. Glanstone ca complice. Această poveste fu creḑută ca adevĕrată de către naivii insulari şi consternaţiunea lor a fost fără de margini până în momentul, când un locuitor, mai isteţ de cât ceialalţi, a descoperit că causa inocentă, a acestei sciri înspăimântătoare era un ḑiar satiric din Londra. În acest ḑiar se provestia despre o pretinsă invasiune a Moscoviţilor şi despre arestarea d-lui Gladstone. Numĕrul, care coprindea această scire comunicată, fusese trămis credulului păstor care se grăbì a o împărtăşì credincioşilor sĕi.

* (O întêmplare îngrozitoare). Mai ḑilele trecute la o moşie în Franţa s'a întêmplat următorul fapt îngrozitor: Un câne de rasă bouledogue pe care stăpânul sĕu îl ţinea în lanţuri, nu voì sĕ mânânce douĕ ḑile. Proprietarul, care 'l credea bolnav, îl deslegà şi animalul eşind din locuinţa sa, intrà furios în casă unde se afla un copil de patru ani, care sta pe un scaun aproape de sobă. Năvălind asuprâ-i, 'l muşcà şi îi sfăşià obrazul.

Când cei din casă veniră în ajutorul copilului, el fu găsit în cea mai deplorabilă stare. Faţa sa nu era de cât o rană.

După câte-va momente el şi murì.

Avis proprietarilor de câni.

* (Locuitorii Germaniei) după conscripţia cea mai noauă numeră peste tot 45,470,000 va se ḑică cu 2,745,500 suflete mai mult ca în anul 1870.

* (Litere lucitoare). Unui chemic italian 'i-a succes o nouă invenţiune foarte interesantă, care consistă din faptul: că dênsul unge cu nescari materii literile de tipariu şi mijloacesce prin manipulaţia aceasta, de lucesc aşa de tare, încât se pot cetì cu uşuritate şi la întunerec. Cât mai curênd se va tipărì de probă cu aceste litere o foaie în Turin.

* (A înviat mortul.) În anul 1878 fu citat un locuitor din comuna Batizu sĕ solvească spesele pentru casul de moarte după un mort, pe care numai cel dela oficiu, în a cărui raion cădea afacerea, îl trecu-se în condica morţilor. Bietul om se presentà înaintea tălmăcitului oficiu, îmanuà citaţia, la carea fu provocat sĕ descingă şerpariul şi sĕ plătească; „dar nu sciu pentru ce ḑise omul.“ „Pentru mortul Ioan Munteanu“ urmà rĕspunsul. Bine d-nilor, numai faceţi bine şi mĕ îngăduiţi până când voiu mai murì odată!

* (*Semnificarea No.* 1, 2, 3, 4, *după limba germană*). Cele dintâiu patru numere la Germani, au numele de patru elemente.

Ein, unul, înseamnă *aerul*, element care tot-dea-una merge, şi se vâră în toate părţile materiei al căruia flucs contin, este vehiculul universal al vieţei..

Zvei, doi, vine de la germanul *zveig*, şi însamnă *germine, feconditate*: el representă *pămêntul*, pe această mamă fecundă de toate producţiunile.

Drei, trei, corespunde la *trienos* al Grecilor şi la trei al nostru; el însamnă *apa*. Pentru aceasta divinităţile mărei se numesc *Tritoni*, pentru aceasta *tridinta* este emblema lui Neptun, şi *marea* sau apa, în genere se numesce *Amfitrite* (apă care încungiură).

Vier, al patrule numĕr, în limba belgică însamnă *foc*, şi în limba gernană nu însamnă de cât numĕrul *patru*. De altă parte, *focul* după Pluatre, este cel din urmă din cele patru elemente, care fu descoperit.

Bursa de Viena şi Pesta
din 22 Februarie 1881

	Viena	Pesta
Renta de aur	112.50	112.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	86 40	86.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	103 30	103.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	88.—	88.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	128.—	128.50
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea pământului	97.—	97.50
Obligaţiuni ung. cu clausulă de sorţire	95.50	96.—
Obligaţiuni urbariale temeşiane	95.50	96.—
Obligaţiuni urb. temeş. cu clausulă de sorţire	93.75	94.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	94.50	94.75
Obligaţiuni urbariale croato-slavonice	97.—	—.—
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea ḑecimei de vin	94.75	94.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	73.85	73.85
Datorie de stat în argint	76.50	76.—
Renta de aur austriacă	89.80	90.—
Sorţi de stat dela 1860	131.50	131.50
Acţiuni de bancă austro-ung.	815.—	815.—
Acţiuni de credit austr.	269.75	295.40
Acţiuni de bancă de credit ung.	296.80	269.—
Sorţi unguresci cu premii	117.25	116.50
Sorţi de regularea Tisei	108.30	108.50
Argint	—.—	—.—
Galbin	5.54	5.54
Napoleon	9.30—	9.29
100 marce nemţesci	57.40	57.35
London (pe poliţa de trei luni)	117.65	117.60

Economic.

Braşov, 18 Februarie n. Pro hectolitru Grâu fl 6.60—8.10; Grâu sĕcăreţ fl 6.20 Sĕcară fl. 5.20—5.50 Orz fl 3.60—3.90; Ovĕs fl. 2.—2.15; Cucuruz fl. 3.30 Mălaiu fl 5.20; Mazere fl. 7.50 Linte fl. 9.90; Fasole fl. 4.30; Sĕmânţă de in fl. 10.40 Sĕmênţă de cânepă fl. —5.20 Cartofi fl. 1.20 pro chilo: carne de vită 44 cr. carne de porc 40 carne de viţel — cr. de berbece — cr. Sĕu bovin proaspĕt fl. 35; (pro 100 chilo); topit 48 fl.

Făgăraş, 18 Februaarie n. Pro. hectolitră Grân fl. 7.50—8.; grâu sĕcăreţ fl. 6.—7.; sĕcară fl. 5.20—5.50; orḑ 3--3.50 ovĕs fl. 2--2.50; cucuruz fl. 3.30—3.50 (vechiu) fl.; mălaiu fl.; Semânţă de cânepă fl. 6—7; mazere fl. —.—; linte fl. ——; fasole fl. 6—6.50; cartofi (vechi) cu fl. 1.20—2.; (noi). per litră ——.—— cr. pro 100 chilo: Slănină fl. 65—70; sĕu brut fl. ———; sĕu de luminări fl. 38—; unsoare fl. 64—68; cânepă fl. 22—24; sĕmênţă de in fl. — săpun fl. —.; fên fl. 1 80—2. spirt pro grad cr. 10—11; pro chilo: carne de vită 40—42 cr. carne de viţĕl 36 cr.; carne de porc 38—40 cr carne de miel (întreg) fl. 3.20—4; oauĕ de — cr. Tèrgul fubine cercetat. Timpul e frumos.

Budapesta, 19 Faur n. În raportul trecut amintisem, că timpul a început a se muia binişor. Între asemenea împregiurări domoale au trecut şi ḑilele mai toate ale sĕptĕmânei espirate. Ghiaţa de pe rîuri a început a se sparge cu iuţală, zăpada pe câmpuri a se topì din ḑi în di mai mult, până când către sfêrşitul sĕptĕmânei se vedeau în multe locuri poeni mari fără nici un acoperemênt alb. Cugeţi că într'adevĕr a sosit primăvara. Frica de eşirea apelor e mare peste tot locul în ţinuturile situate pre lângă riuri. Ghiaţa pe Dunăre se sparge mereu şi în sloi înfricoşaţi plutesce pe apă în jos. Uneori se grĕmădesc sloii unul peste altul. Apa oprinduse în ei şi ne putênd străbate sĕ'şi facă curs liber dă afară din ţĕrmuri şi ameninţă într'adevĕr cu inundare. Oamenii însĕ lucră ḑiua noaptea la sdrobirea sloilor de ghiaţă, spre a face apei curs liber şi prim aceasta a delătura înnecarea temută a câmpurilor de pe lângă Dunăre. Navigaţia pe Dunăre încă n'a început şi fiind şi drumurile chiar şi cele de ţeară desfundate, comunicaţia este încă in cea mai mare parte întreruptă. Sĕmĕnăturile pe câmp sûnt până acuma foarte frumoase. Se tem însĕ economii, că dacă va sosì un frig repentin, ceeace lesne se poate întêmpla, sĕmĕnăturile fiind descoperite de zăpadă şi umede la rădĕcini foarte lesne s'ar putè periclita. Negoaţele tuturor articlelor cu deosebire însĕ ale cerealelor în sĕptĕmâna trecută au fost foarte vii, dară şi preţurile mai scumpe. Aşa notăm în special:

Grâul la 75,000 m. m. a trecut cu fl. 10—11.10: Sĕcara cu fl. 9—10.20; orzul cu fl. 6—8; ovĕsul cu fl. 5.80—6.30; cucuruzul cu fl. 5.65—5.90; făina asemenea a trecut multă şi bine; păstăioasele s'au vêndut tot numai cu preţurile de mai înainte; lânile au trecut cu fl. 2.10—3.20 per chilogr.

Porcii de astădată earăşi au fost scumpi şi au avut căutare animată. În têrg au fost cu totul peste 74,000, între cari din Ungaria de jos peste 6000, din România peste 3000, din Ardeal însĕ numai la vre-o 100 capete; unsoarea de porc a trecut cu fl. 68; slănina cu fl. 59—60; sĕul cu fl. 44—45; spirtul *en gros* cu fl. 30—31; *en detail* cu fl. 32—33.

Peile de bou cu fl. 110—112; de vacă cu fl. 105—108; de viţel, de oaie, de capră etc. ca şi mai înainte (per 102 dărabe); cele de cal cu fl. 10—11 părechea.

(Modul de a conserva florile.) Mulţi tineri primind buchete, au câte o floricică, dela iubitele lor, şi voind a o conserva, cred că le voi satisface plăcerea, spuindu-le cum se păstreze florile. Florile revestejite revin la viaţă, dacă le punem în apă ferbinte, destul de multă, ca sĕ acopere a treia parte din coadele lor. Scoţându-le, după un timp oare-care, ele îşi capĕtă frăgesimea lor. Tăiem apoi coadele şi le putem ţinè pe masă, mai mult timp, creḑându-le că sûnt culese din ḑiua aceea.

(Pentruce s'au urcat efectele române.) O subită şi mare urcare de cursuri este evenimentul sĕptĕmânei la Bucuresci. Renta Română, dela 79 a atins deodată 85; 6% Rural care multă vreme abia prindea 87½ a sărit la 95½; Scrisurile fonciare rurale în fine cari făceau mari silinţe pentru a atinge perul, s'au vĕḑut de odată căutate şi plătite cu 103¾.

Urcarea aceasta a atras după sine şi urcarea Domenialelor, a le Schuldverschreibungen, a Creditului fonciar Urban şi a altor valori de stat române.

Confusiunea e mare şi consecinţele nu pot fi decât din cele mai grave pentru public de nu va aci sĕ păstreze o ţinută calmă şi sĕ scruteze bine evenimentele.

Toţi se întreabă, în adevĕr, care sĕ fie causa acestei subite urcări, şi nimeni nu poate sĕ'şi-o esplice ne fiind provocată nici de mersul natural al lucrurilor, nici de vre un eveniment financiar care sĕ denunţe vre o ameliorare marcantă produsă în situaţiunea financiară a Statului Român.

Conversiunea şi legea impositului asupra venitului, cea dintâiu avênd de scop a scădea dobânḑile şi a diminua sarcina datoriei publice, ear cea de adoua, a restabilì egalitatea în dari prin tacsarea şi a capitalurilor mobiliare, şi ca consciinţă, sporirea recurselor bugetare, sûnt singurile proiecte cari de s'ar fi depus pe biroul Camerei, ar fi putut provoca şi justifica urcarea marcantă ce s'a manifestat.

Aceste proiecte însĕ pentru nefericirea acestei ţĕri, de şi recunoscute de toţi oamenii competenţi ca indispensabile şi foarte oportune, deşi recomandate cu deosebire atenţiunei guvernului, stă încă în stare de proiecte şi prin urmare fără putere de a înfluenţa asupra cursurilor.

Dar dacă în aceste două salutare legi financiare nu se găsesce causele acestei surprinḑĕtoare urcări la care am asistat, de sigur că nu în contestatul spor de venituri înscris în bugetul anului 1881, sau în proiectul de lege pentru înstrăinarea garanţiilor ipotecare afectate la împrumuturile Domeniale şi Oppenheim fără consimţemêntul contractanţilor, vom găsì aceste cause, şi cu atât mai puţin, în faimesul proiect pentru plata vămilor şi a arenḑilor în aur care violează drepturile Băncei Naţionale şi interḑice biletelor sale întrarea în casele publice pentru plăţi de felul celor indicate mai sus.

Airea dar trebue sĕ căutăm causele, şi lucrul nu e dificil de constatat.

Banca naţională, în vederea puţinelor sale afaceri se remarcă natural la toate institutele financiare la începutul creaţiunei lor a hotărît a plasa 1,200,000 franci din capitalul sĕu în diferite fonduri de stat sau garantate de stat.

Mĕsura luată tinḑĕnd a fructifica capitalul, pe care nu'l poate întrebuinţa de o camdată în operaţiuni comerciale, găsesce deplina noastră aprobare. Cu toate aceste, iudiscreţiunea cea prea mare ce esistă la această Bancă, a făcut ca lucrul sĕ se afle înmediat şi Banca sĕ plătească cu 6 şi cu 10% mai scump hârtiile cumpĕrate!

De acì urcarea surprinḑĕtoare a cursurilor, urcare artifiială, de cea mai scurtă durată şi cu consecinţe din cele mai păgubitoare pentru public, care în aceste ḑile plasându-şi economiile în nesce titluri cu 10% mai scump, are trista ocasiune de a'şi vedea de a doua ḑi chiar, averea diminuată cu 10 %!

Aprovisionările Bancei fiind terminate, gegrengolada n'a întârḑiat a se produce cu toate desastrele ei. Toate fondurile scad cu aceeaşi iuţală cu care s'au urcat!

Acest scandal de se va mai repetì, va da negreşit loc la cererea de a modifica art. 16 din legea constitutivă a Băncei Naţionele, în sensul ca cumpĕrările de efecte sĕ se hotărască de guvernator numai fără scirea şi aprobarea censorilor şi a membrilor administratori.

Trebuie sĕ adăogăm aci că agiotarii au şi ei partea lor la înveninarea rĕului. Senatul care doarme dela deschiderea sesiunei fără sĕ lucreze nimic, se va deştepta credem la ţipetele spoliaţilor, pentru a discuta şi vota cât mai repede legea burselor de comerciu prin care se pune un puternic frêu agiotarilor, şi curţierii şi agenţii de schimb se fac direct responsabili de secretul ce li se încredinţează.

(Curierul Financiar.)

Estras din foaia oficială Budapesti Közlöny.“

Licitaţiuni: în 4 Martie imob. lui Moise şi Maria Neagu în Calbor (judec. cerc. Sigişoara); în 8 Martie şi 8 Aprile imob. lui Sigismund Balog în Ghidofalva (judec. cerc. Sângiors); în 2 Martie imob. lui Michail Höcker în Alţina (trib. Sibiu); în 2 Martie şi 5 Aprilie imob lui Todor Bonişka în Şoimuşul românesc (trib. Ibaşfalĕu): în 8 Martie imob. lui Stefan Köblös şi copiilor sĕi în Reteag (trib. Dej); în 25 Faur imob. remasului după contele Iosif Bethlen în Elecheş (judec. cerc. Aiud): în 17 Martie şi 19 Aprilie imob. lui Alecsă Ciuta în Fat; în 8 Martie pretensiunile de marfă şi active ţineoare de massa concursuală a lui Traugott Breath pălărieriu în Bistriţa; în 12 Martie şi 12 Aprilie imob. lui Samoila Storch în Bistriţa (trib); în 8 Martie imob. Bron Arpad Györffy în Binţinţ (judec. cerc. Orăstie); în 8 Martie şi 18 Aprilie imob. remasului după Ioan Denghel în Alţina; în 9 Martie şi 9 Aprilie imob. lui Lorenz şi Anna Weidenfelder în Slâmnic (trib. Sibiu)

---

ad Nr. 23/1881. [17] 3—3

EDICT.

Iosif Glăjiariu din Sânpetru născut în Arpatac, care cu necredinţă părăsindu'şi pre legiuita lui soţie Elena George Muntean tot din Sânpetru, 'şi pribegesce de 6 ani în lume, făr ăa se sci ubicaţiunea lui, se citează prin aceasta, că în termin de şase luni dela datul publicărei sĕ se presenteze înaintea forului matrimonial mai jos însemnat, căci la din comtră se va decide causa şi în absenţa lui.

Braşov, în 20 Ianuarie 1881.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Bvaşovului al II, ca for matrimonial de prima instanţă.

Pentru domnii agricultori

se află:

Maşine de semĕnat cucurz (porumb, păpuşoiu) cu două trei **greble 17** până **20 fl.**

Pluguri de săpat şi tot odată de **adunat** cu **17 fl.**

Pluguri şuchiate de o brazdă cu bârsă de fer făurit sau turnat **12** până **15 fl.**

Pluguri schimbătoare (feliu de Hohenheim) ameliorat şi cu fer-lat de reservă din oţel bessmerian **12 fl. 50 cr.**

la

Andreiu Rieger,

Fabrică şi deposit de maşine şi unelte agronomice şi neguţĕtorie de fer în **Sibiiu.**

[20] 1—3

Cei ce edifică sĕ scie!

Spre a folosì onoratului public în cerc şi mai estens cu pracsa mea câştigată în mai mulţi ani prin esperinţa făcută după facerea studiilor în Padua pe terenul architecturei în ţĕri din afară şi în această ţeară: fac cunoscut cu toată stima, că primesc tot feliul de edificări în tot felul de stiluri, fac reparaturi, şi la ordin gătesc şi deosebi schiţe, planuri şi preliminare de spese, toate pentru preţurile cele mai moderate.

Blaj în Ardeal, în ḑiua publicărei.

Aug. Mazzuchi,

[19] 1—3 architect archidiecesei gr.-catolice.

P. T.

'Mi permit a aduce cu tot respectul la cunoscinţă, că deschid în piaţa de aici, *strada-Baier* (edificiul „Albinei“), sub firma

Albert Stasney

Negoţ de postavuri şi garderobă pentru domni.

Referenţe făvorabile cu fabricele cele mai bune, precum şi acuirarea de puteri lucrătoare de deosebită hărnicie, me pun în posiţiunea plăcută a lifera lucru bun şi trainic şi me rog de on. public, prin comande binevoitoare, se binevoiască a sprigini întreprinderea mea.

Cu tot respectul

[18] 2—3 **Albert Stasney.**

Redactor respunḑĕtor: **Nicolau Cristea.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.